

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
دوشنبه ۲۸ مهر ۱۳۹۹ - ۲ ربیع‌الاول ۱۴۴۲
سال بیست‌دوم - شماره ۶۰۵۲ - شماره ۱۶ صفحه
قیمت: ۱۰۰۰ تومان

مقاله

حمایت هوشمند، الگویی پویا برای نقش دولت در اقتصاد

مسئله نقش و حدود مداخله دولت در حیطه اقتصادی و رابطه دولت و بازار از اساسی‌ترین مناقشات در دوران مدرن بوده است (کروج، ۱۳۸۸: ۵۴). در یک چشم‌انداز کلی، عنصر تعیین‌کننده سیستم اقتصادی کشورها نیز بر حسب نوع رابطه دولت - بازار و حدود مداخله دولت در عرصه اقتصادی تعیین می‌شود (هایامی، ۱۳۹۲: ۲۵۷). از مهم‌ترین مسائل پیش روی اقتصاددانان و طبیعتاً نهاد دولت در کشورهای در حال توسعه، این است که در تدوین برنامه‌های توسعه نقش دولت را چگونه تعریف کنند. آیا دولت باید مدیریت اقتصاد را به مکانیسم بازار بسپارد یا دست به سازماندهی نیروهای بازار بزند؟ در یک سو لیبرال‌ها یا لیبرتاریان‌ها قرار دارند که هر نوع حضور و مداخله دولتی را نفی می‌کنند و در طرف دیگر کمونیست‌ها هستند که دولتی کردن تمام اشکال مالکیت و برنامه‌ریزی اقتصادی مرکزی را لازم می‌دانند | صفحه ۸

پادداشت سیاسی

سید عبدالله متولیان

«نفون» خطری که جدی گرفته نشد

جمهوری اسلامی ایران طی چهار دهه گذشته بیشترین آسیب را از ناحیه نفوذ متحمل شده است. جریان نفوذ و نفوذ جریانی نه فقط به تمام اجزا و ارکان دستگاهها و ارگان‌های نظام بلکه به همه ساحات نظام در حوزه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی، اجتماعی و... آسیب‌های بعضاً جبران‌ناپذیر وارد کرده است. به دلیل کم‌توجهی و ساده‌انگاری مسئولان نظام نسبت به نفوذ متأسفانه شاهد توسعه کمی و کیفی نفوذ در لایه‌های آشکار و پنهان حاکمیت هستیم. جریان نفوذ در پی آن است که کاری کند که مسئولان و کارگزاران نظام، همان‌جوری به مسائل و مشکلات کشور نگاه کنند که سردمداران نظام سلطه و سران فاسد امریکایی نگاه می‌کنند | صفحه ۲

پادداشت بین‌الملل

سید رحیم نعمتی

آیا ایران رو به واشنگتن دارد؟

قرار است زهراب مناساکانیان، وزیر خارجه ارمنستان، سفری به واشنگتن داشته باشد و همزمان با گفت‌وگو سالانه استراتژیک بین امریکا و ارمنستان، با وزیر خارجه امریکا مایک پمپئو دیدار کند. این سفر را باید در جهت تلاش ایران برای کشاندن پای امریکا در مناقشه قریباغ و فشار واشنگتن بر آنکارا ارزیابی کرد اما در صورت عدم تمایل مسکو برای حمایت جدی از ارمنستان، این دست سفرها می‌تواند ابعاد دیگری به خود بگیرد و باعث شود ایران در مسیر نزدیکی به واشنگتن و دوری از مسکو قرار بگیرد. خبر بد برای ایران اینکه کاخ سفید این روزها به شدت سرگرم مبارزات انتخابات ریاست جمهوری است تا ترامپ بار دیگر به این مقام انتخاب شود. روشن است که مناقشه قریباغ و درخواست‌های ایران با این وضعیت در اولویت کاخ سفید نیست اما این وضعیت گذراست و شرایط بعد از انتخابات امریکا قابل تغییر است | صفحه ۱۵

ویژه‌های جوان

دولت روحانی؛ تحول برای ما ناکار آمدی برای مردم!

رای آوردن روحانی برای اصلاح طلبانی که پس از آشوب‌های فتنه ۸۸ به محاق رفته بودند، یک تحول بود، آنان را از انزوا نجات داد و به درون حاکمیت آورد، اما برای مردم، ناکار آمدی بود و نارضایتی و حجمی از مشکلات اقتصادی و سیاسی ردیف کرد که حالا بابت آن همین اصلاح‌طلبان به قول خود عارف حاضر به عذر خواهی هستند!

صدای آشنیز هم در آمد!

کارگزاران همواره حامی روحانی و دولتش بوده و سهم خودش را هم در دولت دارد اما گفتنی و مهمی در گفت‌وگویی، ادبیات تند و صریح علیه دولت به کار برده و صراحتاً گفته که «اگر آقای روحانی نمی‌تواند کشور را اداره کند، کنار برود»

صفحه ۲

حاکمیتی برخوردار کنید نه التماسی

کرونا ثابت کرده که التماس‌بردار نیست، تا دیر تر نشده باید با الزام و قوه حاکمیتی به مبارزه با این ویروس منحوس پرداخت چه مانعی هست که وزیر بهداشت تقاضای برخوردار شدن حاکمیتی به جای التماس دارد اما نمی‌تواند یا نمی‌کند؟!

۸۶ درصد مردم خواستار برخوردار شدن شکان کرونا می‌هستند

علی صادی اصل آنا

همه چیز به راه است؛ از فعالیت‌های اداری و اقتصادی بانک‌ها گرفته تا حتی قل قله‌خانه‌ها! سفرهای آخر هفته هم به همین نحو، ولو با وجود ممنوعیت تردد بین شهری! عجیب است که انگار نه انگار از شرایط قرمز کرونایی هم عبور کرده‌ایم و به تعبیر معاون وزیر بهداشت به وضعیت سیاه رسیده‌ایم ولی کماکان ستاد ملی کرونا برای مدیریت کرونا تنها به خواهش درماتی روی آورده است. گویی هیچ خبری از تصمیم قاطع دولتی در میدان مبارزه با کرونا نیست. این وضعیت صدای مسئولان را هم در آورده است، اما باز هم یک دست نامرئی نمی‌گذارد که برای مقابله با اپیدمی کرونا از التماس عبور کنیم و به الزام حاکمیتی تغییر رویکرد داده شود. | بقیه در صفحه ۲

بر خورد شود. با وجود آمار روزافزون ابتلا و فوتی‌های کرونایی، فعالیت هم علنی هم زیرزمینی قهوه‌خانه‌ها، ماسک نزن‌های مردم، سفرهای آخر هفته، مهمانی‌های پانچو و مواردی از این دست همه نشان می‌دهد که اراده حاکمیتی در دولت برای مبارزه با کرونا وجود ندارد. دیگر کرونا ثابت کرده که التماس‌بردار نیست، تا دیر تر نشده باید با الزام و قوه حاکمیتی به مبارزه با کرونا پرداخت، همان‌گونه که رهبر انقلاب هم چند روز پیش گوشزد کردند: «اگر مقابله با کرونا ضابطه‌گذاری‌ها با بیستی حاکمیتی و الزامی باشد. این را من از مدت‌ها پیش البته به رئیس‌جمهور محترم و به مسئولین محترم هم گفته‌ام که بیستی الزام بشود.»

انگار یک مهمان مؤدب، با شعور و خوش مشرب است تا با تعارف و خواهش بساطش را جمع کند و برود! کرونا دنیا را مختل کرده اما بر خورد سستاد ملی مبارزه با کرونا با این اخلاقرا اعظم، خواهشی و التماسی است! تو بگیری من بمیرم! مدیریتی در مبارزه با کرونا حتی صدای وزیر بهداشت را هم در آورده است. سعید نمکی روز گذشته گفته است «هیچ کجای دنیا با خواهش و تمنا اپیدمی را مدیریت نکردند؛ هشت ماه است که بنده و همکارانم داریم التماس می‌کنیم که مراقب باشید بیمار نشوید و ما را هم گرفتار نکنید!» این اظهارات در حالی است که وزیر بهداشت هفته گذشته هم از مدیریت التماسی در کرونا انتقاد شدید کرده بود اما گویا قصد نیست «حاکمیتی» با این ویروس منحوس

«اولین غروب» تحریم‌های تسلیحاتی ایران به رگم‌هیاوهی کاخ سفید

امریکا به رگم‌تلاش‌ها و لغای‌های بی‌سابقه هفته‌های اخیر، نتوانست مکانیسم ماشه پیش‌بینی شده در قطعنامه ۲۲۳۱ را فعال کند و به این ترتیب، از ساعت ۲۳:۳۰ به وقت ایران، یعنی به فاصله پنج سال بعد از اجرای برجام، بخش اول تحریم‌های تسلیحاتی ایران لغو شد. شورای روابط خارجه اروپا پیش‌بینی کرده که به زودی روسیه و چین قرارداد تسلیحاتی با ایران منعقد خواهند کرد.

«سرباز خمینی» تک تیر انداز امریکایی را به چالش می‌کشد!

شیعه و سنی در فراق «حبیب دل‌ها» گریستند

گفت‌وگویی «جوان» با سردار محمد ناظری از هم‌زمان سردار شهید حاج حبیب لک‌زایی به مناسبت ۲۵ مهر سالروز شهادتش

همدلی و مواسات مردم ایران بارزمایش کمک مؤمنانه بسیج اوج گرفت

در مرحله اول رزمایش کمک مؤمنانه سازمان بسیج مستضعفین ۷ میلیون و ۱۵۰ هزار بسته معیشتی به کمک مردم و نهادهای مختلف جمع‌آوری و میان خانواده‌های محروم و کم‌برخوردار توزیع شد. با آغاز مرحله دوم رزمایش که از ابتدای ذی‌الحجه تا پایان ماه محرم ادامه داشت نیز یک میلیون و ۹۹۷ هزار بسته معیشتی و معادل آن کارت هدیه آماده شده و به دست نیازمندان رسید. با این حساب تا ابتدای ماه صفر در مجموع هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان کمک‌های مردمی در کشور توزیع شد. مرحله سوم رزمایش

همدلی و مواسات در دهه آخر صفر اجرا و یکبار دیگر حماسه‌ای عظیم رقم خورد. جایی که به خاطر شیوع ویروس کرونا و لغو برگزاری اکثر مراسمات عزاداری به صورت حضوری، نذورات مردمی هم به کمک‌ها اضافه شده و حماسه‌ای بزرگ رقم خورد. کمک مؤمنانه مصداق انقلابی‌گری و از مصادیق خدمت‌رسانی از نوع بسیج‌محوری است. جایی که جهادگران به حلقه‌اصل بین مردم و خیرین با خانواده‌های نیازمند و کم‌برخوردار تبدیل شدند تا در کمال احترام و حفظ حرمت و منزلتشان، کمک‌ها

را به دست آنها برسانند. بعد از چند مرحله از رزمایش کمک مؤمنانه مشخص شد که ابتدا ظرفیت‌ها ایجاد شده و به دنبال آن انگیزه‌ها در مردم به وجود آمد و سپس حماسه‌ای بزرگ خلق شد که این نهضت را از ایده به یک جریان تبدیل کرد. حالا با گذری به استان‌های ایران می‌توان به خوبی مشاهده کرد که رزمایش کمک مؤمنانه و همدلی و مواسات، به یک گفتمان عمومی تبدیل شده و امید می‌رود این مشی و ایده به حوزه‌های اقتصاد مقاومتی و بخش‌های مختلف دیگر نیز تسری یابد | صفحه ۱۱

صفحه ۲

جای خالی اجرای قوانین حقوقی برای کودکان دارای مادران ایرانی

با وجود اصلاح و ابلاغ لایحه تابعیت هنوز حتی یک شناسنامه هم برای فرزندان مادران ایرانی و پدران غیر ایرانی صادر نشده است

با اصلاح قانون تابعیت، فرزندان حاصل از ازدواج مادران ایرانی و پدران غیر ایرانی بنا بود شناسنامه‌دار شوند اما طبق آخرین گزارش‌ها به‌رغم آنکه حدود یک‌سال از اصلاحیه این قانون و حدود شش ماه از ابلاغ آن می‌گذرد تاکنون هیچ شناسنامه‌ای برای این فرزندان صادر نشده است! این در حالی است که وقتی شهریور ماه سال گذشته طرح یک فوریتی «اعطای تابعیت به فرزندان مادر ایرانی» به تصویب نمایندگان مجلس رسید، فعالان حوزه تابعیت و زنان ایرانی

تصویب طرح یک فوریتی «اعطای تابعیت به فرزندان مادر ایرانی» هم پایان ماجرای پرمناقشه اعطای تابعیت به فرزندان مادران ایرانی و پدران غیر ایرانی نبود.

بین ابلاغ این قانون از سوی مجلس به دولت و تصویب آیین‌نامه اجرایی آن چند ماهی فاصله افتاد. سرانجام هیئت وزیران نیز در جلسه‌ای در آخرین روز اردیبهشت امسال و در اجرای ماده واحده قانون اصلاح قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی، آیین‌نامه اجرایی نحوه اعطای تابعیت به افراد مشمول این قانون را تصویب کرد.

بر اساس این آیین‌نامه، ایرانی بودن مادر، ازدواج وی با مرد غیر ایرانی و تعلق فرزند به مادر و حصول آن از ازدواج مذکور برای اعلام تابعیت به این موارد به عهده متقاضی و احراز اصالت این موارد به عهده استانداری‌های سراسر کشور است.

و تعلق فرزند به مادر و حصول آن از ازدواج مذکور برای اعلام تابعیت به این موارد به عهده متقاضی و احراز اصالت این موارد به عهده استانداری‌های سراسر کشور است. همچنین قوت مادر، پدر یا فرزند در حجر این افراد، مانع درخواست اعلام تابعیت ایرانی برای فرزند نیست و در صورت فوت مادر و نرسیدن فرزند به ۱۸ سالگی، دادستان شهرستان محل اقامت فرزند، پس از انجام تحقیقات و گردآوری مستندات و ادله، درخواست مورد نظر را به استانداری ارائه می‌کند.

فرزند موضوع این قانون، پس از طی روند مقرر در آیین‌نامه و از زمان تأیید تابعیت ایرانی وی، از حقوق و تکالیف تبعه ایران برخوردار است. **لایحه تأیید شده‌ای که اجرا نشد!**

لایحه اصلاح قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی حتی تأییدیه شورای نگهبان را هم به‌دست آورد. این لایحه که با اصلاحاتی در جلسه مورخ دوم مهر ماه ۱۳۹۸ به

احمد میدری، معاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی: براساس پیمایشی که برای ۴۹ هزار کودک از ۱۸ هزار خانواده انجام دادیم مشخص شد بیش از ۷۵ درصد این خانواده‌ها که زن با مرد غیر ایرانی ازدواج کرده بود، طلاق نگرفته‌اند و وقتی با آمار طلاق ایران مقایسه می‌کنیم می‌بینیم پایداری ازدواجشان از زوجین ایرانی کمتر نیست. در واقع روشن می‌شود دلایلی چون ماندگاری کمتر ازدواج، تصورات و توهمات است که تا مورد گفت‌وگو و نقد عمومی واقع نشود، اصلاح نخواهد شد

دارای همسر غیر ایرانی تصور می‌کردند با تصویب و اصلاح این قانون بنیاست تا فرزندانشان بتوانند تابعیت سرزمین مادری‌شان را به‌دست آورند به خصوصی اینکه طرح «اعطای تابعیت به فرزندان مادر ایرانی» با هدف تعیین تکلیف تابعیت فرزندان با مادر ایرانی و پدر غیر ایرانی حاصل از ازدواج شرعی (ثبت نشده) مردان خارجی با زنان ایرانی و مشکلات و تبعات این ازدواج‌ها تدوین شده بود و می‌توانست گره از کار این قشر باز کند. اوایل خرداد ماه امسال هم آیین‌نامه

کشور آمار و ارقامی از ثبت‌نام متقاضیان منتشر شد اما ظاهر هیچ یک از این ثبت‌نام‌ها به نتیجه نرسیده است.

■ موانع صدور شناسنامه برای فرزندان مادران ایرانی و پدران خارجی

اما چرا به‌رغم تصویب طرح یک فوریتی «اعطای تابعیت به فرزندان مادر ایرانی» و تصویب آیین‌نامه این طرح و اخوان برای ثبت‌نام این مادران و فرزندان همچنان شناسنامه‌ای برای آنان صادر نشده است؟ این سؤالی است که میدری در پاسخ به آن اینگونه توضیح می‌دهد: «اینکه چرا شناسنامه صادر نمی‌شود چند علت دارد؛ علت نخست در کم‌ارزایی سیستم اداری ایران بهبود می‌دهد و اصلاح می‌کند. بسیاری از کارمندان دولت حتی با تصویب این قانون، ازدواج زن ایرانی را با مردی که تابعیت غیر ایرانی داشته باشد نادرست می‌دانند؛ حالا هر ملیتی که داشته باشد، شاید برای خیلی‌ها عجیب باشد که عده‌ای به لحاظ فرهنگی این امر را قبول ندارند. مجری قانون همین افراد هستند که روحیه و رویه فرهنگی و رفتاری‌شان متفاوت است.»

به گفته معاون رفاه اجتماعی وزارت رفاه، اینکه اگر یک زن ایرانی مراجعه کرد و کارمند باید به فرزندش طبق قانون شناسنامه بدهد اما احساسش این است که آیین‌نامه خوب نوشته نشده و باعث تنزل منزلت زن ایرانی می‌شود یا عدم اجرا در سطوح اجرایی مواجه شویم.

کارمندان جزء بلکه در سطح برخی مدیران هم وجود دارد و این تلقی فرهنگی باعث می‌شود با عدم اجرا در سطوح اجرایی مواجه شویم. وی با تأکید بر اینکه گویی به نظر می‌رسد برخی رویه‌های اداری وقتی شکل می‌گیرند به سختی قابل تغییرند، می‌افزاید: «ادارات کلنی در وزارت کشور و وزارت خارجه برای صدور تابعیت است و افراد با به علت تعلق خاطر سازمانی و فرهنگی اجازه نمی‌دهند رویه جدید حاکم و

مشکلات مربوط به تابعیت فرزندان زنان ایرانی با همسران خارجی

■ پایداری ازدواج زوج‌های ایرانی - افغانستانی کم نیست

میدری با اشاره به اینکه برخی تصور می‌کنند این قانون باعث گسترش ازدواج با مردان افغانستانی می‌شود و پدیده‌ای که برای ما ناخوشایند است تشدید می‌شود، تصریح می‌کند: «مهاجران افغانستانی از دیدگاه کسانی که این اعتقاد را دارند درآمد پایین‌تر و ماندگاری ازدواج کمتری دارند و احتمال افزایش طلاق هم در آنها بیشتر خواهد شد. بنابراین در عدم اجرای قانون موانع فرهنگی، سازمانی یا تلقی‌های نادرست از یک پدیده نخواهد شد.»

آنتور که معاون رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌گوید: بر اساس پیمایشی که برای ۴۹ هزار کودک از ۱۸ هزار خانواده انجام دادیم مشخص شد بیش از ۷۵ درصد این خانواده‌ها که زن با مرد غیر ایرانی ازدواج کرده بود، طلاق نگرفته‌اند و وقتی با آمار طلاق ایران مقایسه می‌کنیم می‌بینیم پایداری ازدواجشان از زوجین ایرانی کمتر نیست. در واقع روشن می‌شود دلایلی چون ماندگاری کمتر ازدواج، تصورات و توهمات است که تا مورد گفت‌وگو و نقد عمومی واقع نشود، اصلاح نخواهد شد.

معاون رفاه اجتماعی وزارت رفاه معتقد است برای اجرای قانون به گفت‌وگوی فرهنگی نیاز داریم که باید در رسانه‌ها انجام شود. همچنین منافع اجازه نمی‌دهد قانون اجرا شود و زنان کودکان بدون شناسنامه صدایشان به سختی شنیده می‌شود؛ رسانه‌ها می‌توانند صدای این زنان و فرزندانشان باشند که با نداشتن شناسنامه از یکسری حقوق اجتماعی محروم شده‌اند.

■ یادداشت

فرزندان مادران ایرانی امسال هم در مدارس اتباع ثبت‌نام کردند!

فرزندان مادران ایرانی و پدران غیر ایرانی چندین شباهتی به فرزند مریم میرزاخانی و همسر غیر ایرانی‌اش ندارند؛ اگر چه عنوان می‌شود این دانشمند نامی کشورمان هم دلش می‌خواسته برای فرزندش شناسنامه ایرانی بگیرد اما اغلب زنان فقیر ایرانی که در مرزهای شرقی و گاه مرزهای غربی کشور ناگزیر از ازدواج با مردان افغانستانی یا عراقی می‌شوند فرزندان دارند که در عمل هیچ هویتی ندارند. طبق قانون ایزن بچه‌ها باید هویت و شناسنامه پدرشان را داشته باشند اما وقتی ازدواج این زن و شوهرها هیچ جا ثبت نشده است طبیعتاً جایی هم وجود ندارد تا بخواهد به فرزندان حاصل از این ازدواج‌ها ثبت نشده شناسنامه‌ای بدهد و آنها را به شمار بیاورد!

فرزندان پدران ایرانی و مادران غیر ایرانی برای دریافت شناسنامه و تابعیت ایرانی مشکلی ندارند اما وقتی بای مادران ایرانی و همسران غیر ایرانی‌شان وسط می‌آید ماجرا فرق می‌کند و گرفتن تابعیت ایرانی برای فرزندان این زنان با اما و اگرها و شروط فراوانی همراه است و این بچه‌ها نمی‌توانند به سادگی تابعیت سرزمین مادری‌شان را داشته باشند. قوانین تابعیت کشورمان مربوط به سال ۱۳۱۲ و دوره رضاخان است، امّا اینکه تابعیت فرزندان از پدر خارجی و مادر ایرانی بر اساس خاک باشد یا خون در برهه‌هایی تغییر کرده است. به طور مثال اوایل انقلاب به فرزندان مادران ایرانی و پدران غیر ایرانی هم شناسنامه می‌دادند تا سال ۸۵ که ماده واحده قانون تابعیت تغییر کرد و بنا شد تابعیت این بچه‌ها بعد از سن ۱۸ سالگی و با تقاضای خودشان انجام پذیرد.

اما با قانون جدید تابعیت بنا شد تابعیت از خون مادر هم منتقل شود چه برای بچه‌های زیر ۱۸ سال و چه برای بالای ۱۸ سال. سرانجام چهارشنبه ۲۱ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۹ بود که خبر تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان غیر ایرانی منتشر شد. این قانون اواخر این ماه سال ۱۳۹۷ در قالب یک لایحه به مجلس شورای اسلامی رفت. بیش از شش ماه طول کشید تا مجلس شورای اسلامی کلیات اصلاح قانون تابعیت را تصویب کرد. پس از آن هم چند بار بین شورای نگهبان و مجلس رفت و برگشت تا نهایتاً در دوم مهر ماه سال ۱۳۹۸ شورای نگهبان با اعمال تغییراتی دیگر آن را به تصویب نهایی رساند. بعد از این لازم بود تا آیین‌نامه این قانون تدوین و نوشته شود. پس معاونت حقوقی ریاست جمهوری در این زمینه دست به کار شد. در نهایت آیین‌نامه این قانون نوشته شد اما آیین‌نامه با اصلاحاتی در ۳۱ دی‌ماه سال ۱۳۹۹ آیین‌نامه اجرایی قانون تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان غیر ایرانی در هیئت دولت تصویب شد.

۱۲ خرداد ماه سال ۱۳۹۹ هم اسحاق چنگیزی، معاون اول رئیس‌جمهور آیین‌نامه اجرایی را به سه وزارتخانه کشور، اطلاعات و امور خارجه و نیز معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری ابلاغ کرد. ۲۶ خرداد ماه بود که کمیسیون بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به رئیس‌جمهور از آیین‌نامه اجرایی دو ایراد گرفتند و آن را مغایر قانون دانستند.

هیئت وزیران در جلسه روز ۲۵ تیر ماه ۱۳۹۹ این دو ایراد را در آیین‌نامه اصلاح کردند. مطابق با اصلاحات رخ داده در بند ۶ ماده یک آیین‌نامه عبارت «مرجع امنیتی» به عبارت «هر دو مرجع امنیتی مندرج در قانون» تغییر پیدا کرد. در مواد ۸ و ۱۳ هم قطعی بودن نظر کمیسیون تابعیت وزارت کشور در باره شکایات علیه جواب منفی نهادهای امنیتی برداشته شد. در ماده ۱۳ آیین‌نامه هم تأکید شد نظر کمیسیون تابعیت وزارت کشور با لحاظ نظر مرجع امنیتی اعلام گردد.

یک بند دیگر آیین‌نامه نیز این قانون را چالش‌برانگیز می‌کرد. «در صورتی که مادر ایرانی قبل از تولد فرزند خود تابعیت ایرانی نداشته باشد از مزایای این قانون برای فرزند خود بهره‌مند نخواهد بود.» این جمله مانع از تقاضای شناسنامه برای افراد نسل دوم و سوم مادر ایرانی شد.

حالا بیش از چهار ماه از تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون تابعیت فرزندان مادر ایرانی - پدر غیر ایرانی می‌گذرد. در این چهار ماه استانداری‌ها اقدام به پیش‌ثبت‌نام متقاضیان و دریافت مدارک هویتی ابتدایی کرده‌اند اما هنوز هیچ شناسنامه‌ای صادر نشده است و فرزندان مادران ایرانی امسال هم در مدارس ثبت‌نام کرده‌اند.

مشکلات مربوط به تابعیت فرزندان زنان ایرانی با همسران خارجی

دردی که نه است

اگر فردی جا مانده است می‌تواند مجدداً برای ادامه تحصیل اقدام کند. به‌ر صورت تسهیلاتی وجود دارد و قانون همه اینها را دیده است اما برخی از ما به دلیل نداشتن اطلاعات و آگاهی از قوانین و مقررات متأسفانه از این موضوع محروم مانده‌ایم که البته به نوعی نقص هم محسوب می‌شود و باید در این زمینه اطلاع‌رسانی بیشتری انجام گیرد. به عنوان مثال این اطلاع‌رسانی می‌تواند یکی از وظایف NGO ها و سمن (سازمان مردم‌نهاد) باشد که در

این زمینه به خوبی اطلاع‌رسانی انجام دهند تا افراد بتوانند از حشاشان استفاده کنند. قطعاً ابتدای کار ممکن است موانعی وجود داشته باشد و ما این موانع را پشت سر خواهیم گذاشت و امیدواریم شاهد این ناشییم که شرایط و وضعیت مطلوبی برای فرزندان مادران ایران و اتباعی که با ایرانیان ازدواج کرده‌اند فراهم شود و به تبع این ازدواج مشکلات اقامتی همسران آنها نیز مرتفع خواهد شد.

مهدی محمودی مدیر کل اتباع خارجی وزارت کشور

مشمولان قانون اعطای تابعیت به استانداری‌ها و کنسولگری‌ها

مرآجه کنند

و در خارج از کشور به کنسولگری‌های ایران مراجعه کنند. هر گونه ثبت‌نام برای ارائه اطلاعات مشمولان قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی برای دریافت شناسنامه، فقط از طریق استانداری‌ها و کنسولگری‌ها خواهد بود. بنابراین سایر اقدامات از طریق جایگاه‌های غیر تعریف شده مثل کافی‌نت‌ها و ... مورد تأیید نیست.

سازمان ثبت احوال کشور در فرآیند اجرای قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی در پایان راه قرار دارد. متقاضیان دریافت تابعیت ایرانی زیر ۱۸ سال، بر اساس قانون اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی، توسط مادر و متقاضیان بالای ۱۸ سال خودشان می‌توانند اقدام کنند. در ثبت احوال سند هویتی مادر بررسی و احراز می‌شود و بعد از تأیید و تصویب کمیسیون اتباع که به ما اعلام می‌شود برای صدور تابعیت مراحل انجام خواهد شد.

سیف‌الله ابوتراپی سیخنگوی سازمان ثبت احوال

